

Alíi bú maamááci-dúv.

Médée múde waabíni ngú òvèyína yídè!

Alú naáru wòjòóná, waagurú né, idalúru bú. Waalá buríja, waajáa ícáa ideoyèe cánfána bulú.

Tóò, waajáa iwú né, nge sísti umú wánbanáa fòó súv. Wíre né, nge waagurú ikpóò fòó-daá níbááwu; íbá wéndendèè waast le wéndèè né. Wentí tìwe igvjuú-daá né ge iyúú bú, a wooyúú bú ikábisi òáana, a ngú bulé ge fòó-daá kpídè nedère waagba umú òtòò, tilé òvòò tulá. Alú ceení igúti waast nñíní sí ikúti ulá né, káma waalá idilú ríja iwú natíri tasáa wísi.

Aayí, nge waazúv fòó, ireje, ireje, ireje, waadála fòó lawúre-daá né, nge waana weluú tuwú síjèe fáadi tóò kpímm, kídeezi còò izotuu kazóò riké. Nge alú umú woobó ití ícòò weluú-deezi sí ífèezi.

Weedí ícòò né, nge weedísi weezuú. Nnaamú ge weluú wòbòòzi yi sísti: bòòngóní cé, nyáálí wé cé., wentí wánjaari ku nya ge nyéedísi weezuú bulé. Nge alú umú woobúsi weluú sísti: wahála waanuná ma, wahála kún kugóná na ma fòó lawúre-daá nge máadála nyédeezi cé. Máalá buríja mawú, wenbí bugóná ma cé né nbulé.

Báa ngbetíi wòmòóná na ma, báa fòó-daá kpuná wòòòò ma nòwéya féyí, máámú.

Nnaamú ge tuwú wòbòòzi yi sísti: “Wentí wánjaari ku nya.”

Nge woobúsi weluú sísti: Mádálúru. Mána mawaalú òáalá buríja òiwú.

Wenbí bugázúúná ma fòó né nbulé. Bika máalá méweezuú yaradá báa nabúru waagu ma, bidékée taalí.

Nge weluú wòòò yi sísti: ídji suúru, umú wánzináa yi. Nge woobúsi weluú sísti: “Óo, majaa nyánzináa ma moyúú bú? Nge weluú sísti: kpédí ndji suúru cúko! Mánvaa nya faadíní. Nge weeluú waava yi faadíní, nge sísti: a waadála òáana iwú iwaaalú faadíní tún naaní idji tí, bulé bibaasí, a nyéndjii faadíní tún, laná laakáari, nkeyéle butósi nyádaale-ròòzi. Káma a faadíní woodósi nyádaale-ròòzi, bínlú nya fúúzi nasíle: nyánmúv fuwá lóódi-daá, nyádaale òvòò umu fuwá.

Nge weluú weejéle yi faadíní ikpóò ikpená. Waadála òáana né, nge wògbòò faadíní tún iwú iwaaalú idamúsi yi. Alú umú iwaaalú ge kpelewúre.

Aayí, alú ceení, bujòò yi fáfa-fafa né, nge weegbedí inám faadíní. Iwe wónnyòò faadíní né, nge buyísi butósi idaale-ròòzi. Alú ceení waana bulé né, nge ulaakáari waagurú, káma weluú waavúnghábasí yi sísti: ikúná laakáari, ikéyele faadíní tún titósi idaale-ròòzi. Nge wògbòò meedí sísti;

Tóò, faadíní woodósi mádaale-ròòzi né, mòngbòónáa lé. Nge weedí ícòò, újòò, újòò, iwe wánmaazí waast nñíní sí ulá né, aayí, sí bulá irodúu né weeyèe fuwá, bika taale òvòò bamáa fém.

Tóó, lóódi-daá fuwá bamáa kpáa, bika taale-daá níga dudu bamáa kpáa, fúúzi waalú yi nasíle. Wenbí lóódi wángbáa né, bulé dudu ge taale wángbáa.

Lóódi woovúuri né, nge taale dudu woovúuri.

Tóó, idokúti utlú ti né, nge waabísi ikómóona weluú tuwú wenkí kuva yi faadíní né. Nge weluú wóodó yi sísti: “Máávúnveeri nya sísti: a si ndi faadíní tum, níla laakáari, níkeyele bulá bulé, biyáási ge nyééyéle faadíní itósi nyádaale-roozí. Máávúnveeri nya sísti a bulá bulé, bínlanáa nya káále. Tóó, leleedó nyánlurú belééní, amá bivéyina nówéya. Bo njóó ndám, còó ndám nyédée lurú wíre. Bídée wíre, nyánlurú nyólóódi-daá bú, na nyádaale-daá níní. Lóódi-daá níní wánlú né, taale-daá níní dudu wánjáj ulú.

A nyááluru bíya beím, yaa lóódi-daá níní sísti: Alíi, bika nyáa waaganáa sísti: «Alíi, wúro lóni takíli mólóni.»

Tóó, weeluú weevéeri yi bíya-dée yurá. Nge alú ceení waabísi ikpé idamáa idée lurú wíre, idamáa, idamáa.

Budála idée lurú wíre né, nge wooyóózi loodi-daá bú na taale-daá níní ulúru sáati kúdumú-daá. Bíya abaaláa riké. Bíya bana baajáj balúru we né, nge baagurú bénzéé bógóó sísti: «nyána nuhási, nyána kujúú níni, lsóó íce. Nge alú ceení weebééh bíya beím hált babú.

Baabú né, nge bógóó wóogbóó bajaa iwílt we. Nge wóodó we sísti: «mébíya, mínyi míjaa?» Nge bíya woobúsi yi sísti: aayí! Nge bógóó sísti:

-Míjaa kée kpelewúre ge, igowe fób-daá wánlám tumére. Mánlám kídjím mejéle mú iboná yi fób-daá. Nge bíya bana bóbóózi bógóó sísti: Naaná, toovonúm dájaa kée kpelewúre? Nge bógóó sísti: lín.

Nge bógóó waalá kídjím icéle we sísti bóbóna bajaa.

Baadála fób-daá né, bajaa lóo wánvarím, nge ulé ulábáádi waalú tuzúsée.

Nnaamú ge Alíi wóodó igoobú sísti: wóo kebee nabúru kozúsée né. Nge waaganáa sísti dájaa geéé, ulé ge dógóó waawílt dáa sísti dájaa!

Berehe bika Alíi súna kídjím bika waaganáa dókíná tóówu na nyumére.

Baajuvná bajaa né, nge baana ulé ulábáádi wénjiídi, ulé idana we, káama iwóró ge bógóóbóná.

Bajaa lábáádi íbá tándím tngbáa bajaa yó lowutáá né ge «Alíi wúro lóni takíli mólóni waalízi tóówu nyumére né, nge wóodó iyóó bajaa lábáádi. Nge ulé weegbezi ísála ísí, nge bíya bana bógóóbóó kídjím wenbi bógóná bajaa né bedi. Nge bóovóki bajaa beselí basúv bekpená dájana.

Baazúv dájana né, nge baayáa bógóó beféeri yi sísti: “Naaná, kóni nbée wenbí dógóoyúu fób-daá né. Dógóoyúu sóm.” Nge bógóó wóobóózi we sísti: “Sóm bigéé na wenbí ye.” Nge boobúsi bógóó sísti: “:Dáádála fób-daá né, dájáná ulábáádi wénjiídi né ge dódódó yi tóówu dukú yi.”

Nge bógóó sísti: “Tóm wentí ge tuna. Míjaa ge mígú bulé! Beediriná mí kídjím sísti íboná míjaa na múnjowúv yi tóówu nyumére? Tóm tuna ge wentí, mánbanáa lé.”

Nge Alíi woobúsi yi sɪsɪ: “Naaná, budekée móódó na yi tóówu, wúro lóni takíli mólóni wóodo ná tóówu.”

Nge umú sɪsɪ: “Aayí! Sóm ge dǎágú, a nyóó ndónɔwú, dǎa dǔndɔwú! Nge baadu nimíni bebídi kpelewúre, bafáázi de mám-mám-mám, budé né nge booduú bótó.

Tóó, bóodoó sóm buté, bɔwe, bɔwe. Wíre né nge bógoo weedé buwá. Buwá-daá nnamú, bútangbalú kúboŋgi we nna. Kídeezí cɔóo bɔwú, urú wánbuzi ɛcɔo kídeezí. Tóó, bógoo woolu lím buté iselí usú né, wóogbóo usunú wooluná lím né usú bútangbalú-deezí nna, nge weevéeri bútangbalú sɪsɪ: “Bútangbalú! Nge kíle kiidísi sɪsɪ: lín! Nge umú sɪsɪ: mówená bíya nɔwéle, amá badaá kúduŋ waagíli kujú dóni. A méégbé dǎana, méngediríi yi si íkɔni ikpóo usunú máází cé né. A waadála si ikpóo kí, njáŋ nŋmíti urɔzí. Waagíli kujú dóni, mádánbúzi idée tóm. Nge bútangbalú sɪsɪ: “Máání.”

-Tóó, bógoo weegbé né, nge weedíri we sɪsɪ: bóbo buwá-daá bókógbɔo umú usunú bútangbalú-deezí. Nge bóbóózi bógoo sɪsɪ: naaná, le ge usunú we. Nge woobúsi we sɪsɪ kíwe bútangbalú-deezí. Mógóóóóna kí ge, a míúdala, mínjaá una kí.

-Nge baagurú bókpóo buwá-daá níbaáwu. Bika kujú dóniyóo-dúu umú dǔkíná idóówu. Baadála búwá-daá né, nge baana lé bógoo woolu lím né, na lé waazí usunú né.

-Nge Alíi wóodoó igoobú sɪsɪ: “Bee lé naaná wóozoona usunú né, nyáána lénlé kígo we né? Kígo we dɔo bútangbalú-deezí.

-Njíní ge dǎnlám na dǔkálízi kí nna. Nge igoobú sɪsɪ soóná tilé, mányi sɪsɪ: usunú ge naaná weedíri dǎa sɪsɪ dǔkɔni dǔkpóo yá, dǎágú dǔngbɔwú kí dǔboná yi, bivéyina nɔwéya.

«Nge wúro lóni takíli mólóni waazú si ikógbɔo usunú. Waadála si iselí usunú né, nge bútangbalú waagurú si kŋmíti urɔzí. Nge bú ceení waagazí sɪsɪ: Kéyi! Bisi njóo nyádídáare, móo ge bányaá sɪsɪ: Alíi wúro lóni takíli mólóni, le ge nyéndéé, bisi njóo nyádídáare.

-Nnaamú ge weezelí bútangbalú kíni usú bókpóo dǎana níbaáwu. Baajusuná dǎana né, nge boogóo bayáa bógoo sɪsɪ: Naaná, dǎadála. Nge baazusuná bútangbalú bolɔ tǎa-rɔzí, nge beevéeri bógoo sɪsɪ: “Dǎágábísi!.”

-Bulá bógoo bíti né, nge ulé sɪsɪ: “Mébíya! Njíní ge mánlám.

Medíri míu sɪsɪ: íbo ikógbɔo ma usunú bútangbalú-de, na múngónáa ma bútangbalú? Bútangbalú ge méedíri míu sɪsɪ íkóná ma?

Baazú bútangbalú tǎa-rɔzí né ge sɪsɪ:

-Naaná, usunú ge nyéedíri dǎa si dǔkógbɔo, dǎána bútangbalú kina né, dǎdánbúzi dǔyéle kí nna. Nge bógoo sɪsɪ: “We ge mánlanáa bútangbalú? Nge sɪsɪ: nyóóyúu namíre nblé nyánnaŋ mulúm dǔrɔzí.

-Nge bútangbalú waawalí dǎana. Bógoo waalá buríŋa iwí.

-Aayí! Wíre né, nge bógoo weedíri we fóo nge weevéeri we sɪsɪ:

Médiríí mí fɔ́-daá. Túu waajáa amáána kúboŋgi ge usú tuwú nakírí-deezí, bilé né igbedí ibó ikogúu amáána kuń ikóná.

Nge bíya bana bɔɔgbɔɔ níbaáwu. Baadála deeli né, nge baana fanándi wánlám kíjíídi budɔɔ tusú tuwú nakírí-deezí si tidj jíngáárí. Tuwú kuń kide ge dɔgbendɛ fɔya níde síhée, nge dɔwená yaazudé nyazi dam wɔnɔɔ bilé.

Tuwú kuń kideezí náa ge fanándi wéndérédíízi. Tuwú kuń kujezí tíni wentí turíja tuwe náamú né. Tuwú kuń kujó lím we náa, lím buń ge fanándi wánzanáa banúzi. Tɔɔ, tilé tíndée si tkázan tunúzi. Tilé si tucɔɔ na titála né, bíya bana bénzélí kíjíídi bakpaná tuwú-daá, fanándi waadála né, tidánnaa kíjíím. Sáati kuń bíya bana belééní bɔwe tuwú-daá béndjii tilé tudée kíjíím. Béndjii kíjíím bika bánmuuzé, bánmuɔhé bóngoó tuwú-daá náa. Sáati kuń né fanándi tilé tlaakáári wánjúru bujɔɔ ti bíti sɔsɔ: le ge tigíjíídi wɔɔgbɔɔná. Tɔɔɔ cúmímín tuwú-deezí náa tínmaazí kíjíídi-roozí. Tɔɔ, bíya bana beedj kíjíídi bité né, nge baagádali ninyási né, háli túu kujú-ro, na fanándi tuganá kujóni-ro kpáyí, kpáyí, kpáyí! Náa ge ndááre waagba fanándi ríja, nge tuya damá, tiigúti tusti wenbí-daá tuwe né.

Tuya damá né, nge tiibó tusú dɔgbendɛ-daá tití bɔɔwú nakírí-daá. Nge bulá bíya bana bíti káma badándanaa fanándi, ngú baasi lénlé tugbɔɔná né, banyɔ sɔsɔ tuya damá tusú fɔɔ, badatúli sɔsɔ: bɔɔwú we dɔgbendɛ-daá, kidaá ge fanándi waazú. Buuzú síwu né, nge bíya beím belééní beegédi ade, bazíngée tuwú kutoluú bánlám maamáaci sɔsɔ: Óo! Le ge iráa weedée ge naáru-naáru igúti ivéyi cé. Daawórɔ waajáari we né, nge baazú nyíidi-daá.

Tɔɔ, bɔɔwú wenkí-daá fanándi waazú né, kujó ge Alíi wúro lóni takíli mólóni wozóm wánnú biná bika idatúli.

Sáati wenkí fanándi weeze tusú bɔɔwú né, niváwu ge biigbiiriná. Nge niváwu toyuú dídáare kazɔɔ, káma tunyú damá bɔɔwú-daá. Biiyéle niváwu waazú bɔɔwú-daá né, nge tɔkɔlɔni waaga buduvée káma tilé tugíli buzini. Alíi wozóm bité, buga ífúzi igutoluú. Waana niváwu-dée cókɔlvú né, unyɔ sɔsɔ: deníka, nge weezelí si ífuziná igutoluú, tɔwe wánnarí. Náa ge niváwu waanú bánnarí iniiká, bika wánnarí wánbɔsɔnáa, bika Alíi ilé wánnarí.

Bunú niváwu né, nge waabáazi molú bɔɔwú-daá sɔsɔ: «Áwu! Áwu!

Méníka, áwuuu! Méníka!

Bú ceení waanú molú né, nge weewíli íbéɛn bɔɔwú-daá, nge waana sɔsɔ: fanándi ríja we náa. Nge waayáa igoobú sɔsɔ: Alíi kodoózi, kɔni nbée turíja tuwe cé. Doo dányi sɔsɔ: tuya damá tusú lááwu ge, asée tilé tɔwe cé nblé, se dasam ngóni nbée, nge Alíi weeze íbó. Waadála né, nge waana sɔsɔ: igoobú dɔkíná niváwu cókɔlvú wánnarí. Nge igoobú wɔdɔɔ yi sɔsɔ: Mányi sɔsɔ deníka ge si mɔgbɔɔ mavuziná mógutoluú, mɔɔnyóɔzi mebée né ge máaná sɔsɔ: fanándi ríja we náamú. Tuwe bɔɔwú-daá cé, kɔni dɔkpa ti. Nge urawú woobúsi yi sɔsɔ: a turíja tuwe bɔɔwú-daá, nɔjini ge dánlám na dɔkpa ti bɔɔwú kúboŋgi kuna kidaá dɔkpená. Nge umú sɔsɔ: “Nyábá nyángilú ndááre ge, nyóɔwure nblé, a ndánbúzi, mɔɔ mángbáa ti megbená.

Nge wúro lóni takíli mólóni wɔɔɔ sùkúrukú, iselí ògbendè ríja na fanándi isúu igujú-daá. Nge bɔɔgbɔ níbááwu belééní bɛngbenáa si bakáwli bɔɔɔ wenbí baagágú né. Baadála níbáálawúre né, agáráma nblé, bureje ná kulé né, kínyím kpaca.

Tɔɔ, agáráma waayí kpaca bilé né, «wúro lóni takíli mólóni» wéndèé né, idana nge kpaca woobúu yi. Nge wɔɔyó fanándi ríja izúna né, nge tilé tiríja tuya òamá tusúu fɔɔ. Nge Alíi na igoobú bɔɔɔ fanándi bawú badabúzi bakpa ti. Nnaamú ge «wúro lóni takíli mólóni» waayáa agáráma sisi: wóo, kɔni, kɔni, kɔni òasam, nyóó nyááyí na kpaca? Kɔni cé òasam. Bidekéé nyááyí na kpaca ge biibúu ma? Máágálu fɔɔ mágana wenbí móóyúu né méngbenáa òána, amá bureje ná nya né, nyááyí kpaca máníbááwu-daá kubúu ma, nge wenbí ríja máágágba né buya òamá, bidaka ma nabúru, ngú nyóó nyáduná ti. Bilé né koduu cé.

Agáráma woodúu Alíi wúro lóni takíli mólóni-jó, nge ilé waayáazi agáráma kadaná, nge kulángbáramá waanmíj. Nge waadási ki kadaná lángbáramá sule nígi-rɔ, nge kulé òvòvò kuɔmíj.

Tɔɔ, òoo né, agárámá kujúu funnjɔɔ òokulu-kulu ge, kadáazi wensí wúro lóni takíli mólóni weejé agáráma né weeyelená ge agáráma kujúu waalá kpakú-kpakú.

Tɔɔ, mámúde wɔɔlɔ kutolodóore-òvò.